

Ministeries van Financiën en Veiligheid en Justitie

Gijs Moonen
Beleidsmedewerker
T +31 70 31 42 442
E g.moonen@vfn.nl

Datum: 12 augustus 2016

Betreft: Consultatie Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn

L.S.,

Graag reageert de VFN op de Consultatie Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn. De VFN waardeert de mogelijkheid die hiertoe wordt geboden.

De VFN onderschrijft het belang van het tegengaan van witwassen en financiering van terrorisme en de belangrijke rol die hierbij is weggelegd voor financiële dienstverleners. In dit schrijven gaat de VFN in op eisen die aan kredietverleners worden gesteld in relatie tot de daadwerkelijke risico's binnen de sector.

Onder het huidige regime wordt kredietverlening expliciet erkend als laag risico product in het kader van witwassen en financiering van terrorisme. De beperkingen op contante betalingen en toegang tot liquide middelen en tegoeden maken kredietverlening immers minder effectief als middel voor het witwassen. Deze beperkingen komen voort uit de aard van het product.

Zo is consumptief krediet aan strikte verstrekingscriteria gebonden, waardoor de omvang van het krediet beperkt wordt. Daarnaast dienen betalingen doorgaans in de lokale munteenheid te gebeuren, waardoor deze gelden al tot het lokale bankensysteem behoren voordat de betaling plaatsvindt.

Een andere fundamentele reden waarom krediettransacties een laag risico op witwassen vertonen heeft te maken met de betaalmethoden die worden gebruikt voor de terugbetaling. De betalingen worden afgeschreven van rekeningen van financiële instellingen die onder AML wetgeving vallen. Dit betekent dat de aanvrager van een lening reeds geïdentificeerd is en dat customer due diligence (CDD) al heeft plaatsgevonden. Bovendien kan de klant in het algemeen enkel aflossen door middel van een bankrekening (automatische incasso/doorlopende opdracht) waardoor het praktisch onmogelijk is om crimineel geld wit te wassen door een grote storting van contant geld.

Een indicator van het lage risico is ook het beperkt aantal meldingen dat bij de FIU (Financial Intelligence Unit) is gedaan. In 2015 deden financieringsmaatschappijen 30 meldingen van ongebruikelijke transacties (totaal= 312.160), en was sprake van slechts 7 verdachte transacties (totaal= 40.959).

Vereenvoudigd regime

Op basis van de expliciete erkenning van het lage risico konden kredietverstrekkers volstaan met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek (het vereenvoudigd regime). Op grond van artikel 6 van de implementatiewet blijft een vereenvoudigd cliëntenonderzoek mogelijk als sprake is van een laag risico op witwassen en financiering van terrorisme. Nieuw is echter dat het risico vooraf op basis van een risicobeoordeling dient te worden vastgesteld. De richtlijn laat hierbij geen ruimte voor een limitatieve opsomming van gevallen. Ook kan cliëntenonderzoek in geen geval geheel achterwege blijven (zoals o.b.v. de derde anti-witwasrichtlijn in geval van laag risico mogelijk was). Om vast te kunnen stellen of met een

vereenvoudigd cliëntenonderzoek kan worden volstaan, moeten voldoende gegevens worden verzameld. Een instelling dient 'redelijke maatregelen' te nemen om te zorgen dat de gegevens actueel worden gehouden. Bij AMvB zal een niet-limitatieve lijst van risicofactoren worden opgesteld, waar bij de risicobeoordeling tenminste rekening mee moet worden gehouden.

Reactie VFN

De VFN benadrukt de wenselijkheid van het vereenvoudigd regime voor kredietverstrekkers (als gevolg van het lage risico) en verwelkomt de mogelijkheid die hiertoe voor kredietverleners blijft bestaan. De VFN onderkent echter niet de noodzaak om middels een risicobeoordeling vast te stellen of sprake is van een laag risico (op basis waarvan het vereenvoudigd regime mag worden toegepast). Naast het ontbreken van nut en noodzaak kan de risicobeoordeling bovendien een verhoging van de administratieve lasten en nalevingskosten tot gevolg hebben omdat gegevens actueel moeten worden gehouden en omdat een risicobeoordeling moet worden vastgelegd. In dit kader wijst de VFN op het belang (ook voor de consument) om deze lasten en kosten zo beperkt mogelijk te houden.

Om onduidelijkheid zoveel mogelijk te voorkomen pleit de VFN ervoor dat de risicofactoren die bij of krachtens AMvB worden voorzien (en waarmee een instelling rekening dient te houden bij de risicobeoordeling), duidelijk en toepasbaar zijn. Ook pleit de VFN in dit kader voor een tijdige vaststelling van de risicofactoren, zodat financiële instellingen de tijd hebben om zich voor te bereiden op implementatie.

Politically Exposed Persons (PEP's) en Ultimate Beneficial Owners (UBO's)

Een andere wijziging die de richtlijn met zich meebrengt is een uitbreiding van de definitie van PEP en de verplichting om voortaan ook binnenlandse PEP's te identificeren en aan verscherpt cliëntenonderzoek te onderwerpen (dit zal bij AMvB worden vastgesteld). Ook de definitie van de UBO wordt uitgebreid, waarbij er voor gekozen is om het algemene deel van de UBO definitie in de Wwft op te nemen en een verdere uitwerking naar specifieke juridische entiteiten en constructies bij AMvB te regelen.

Reactie VFN

In de implementatiewet is de keuze gemaakt om het begrip UBO niet in de Wwft uit te werken, maar bij AMvB. Ook het begrip PEP moet nog zijn beslag krijgen bij AMvB. De VFN is van mening dat ook op deze punten tijdig duidelijkheid dient te worden verschaft.

Indien gewenst geeft de VFN graag een nadere toelichting op haar reactie.

Hoogachtend
Namens het bestuur van de VFN,

Gijs Moonen
Beleidsmedewerker VFN